

Иван Вазов

Пред гроба на Царя-
Освободителя

Царю, почиваш ти във тоя гроб отдавна
и тоя хладен мрамор пази ти прахът;
но твоето светло име, памет славна
изпълнюват светът.

Загина ти, кога живот на нази даде
и в тоз жестоки, безсърдечни век
ти пръв дело велико и божествено създаде:
строши оковите на роба-человек.

„Гряди вон. Лазаре!“ – ти викна към умрелий
и ний възкръснахме при твоя сладък зов,
народите се удивиха – невидели
подир Христа такова чудо и любов,

и ний, царю – на таз любов създаване, –
ний с друго чудо смаяхме светът:
осмяхме твоето благодеяние
и в нашите сърца за тебе няма кът.

Презряхме твойта воля и завет свещени,
оклеветихме твоя царски идеал,
скъсахме родни връзки с порой кръв скрепени,
след бомбата – и ний убихме те без жал!

Мислил ли си, царю, че щяло тъй да стане –
когато с кръст в ръка на руския народ
показа ти великото призвание –
за младший брат да жертвува живот?

Каква любов велика и безмерна!
Какви свети мечти тогаз си ти таил!
Мислил ли си, царю, за тая жътва черна?
Мислил ли си – и кой го бе мислил?

Прости, прости, о сянка вечна – на колене
тук моля се пред гроба твой!
Шумът от нашто грозно умопомрачение
смути свещений ти покой!

Прости, прости, от твоето жилище безбрежно

за моя клет народ простирам аз ръце,
за милост моля аз към твоят нежно,
вселяюще и всепрощаваще сърце!

Прости ни ти жестоката измяна –
бъди ни и в небето пак добър отец –
във името на толкоз света кръв проляна,
във името на мъченишкий ти венец!

Недей изрича съд, ни клетва люта
(гласът на праведните чува бог),
корабът ни из бурите се лута,
не види бряг из тоя мрак жесток.

Но тя ще блесне, истината, яркозрачна,
в нощта на нашето съзнание и сърца,
но дотогаз, о сянка мрачна,
моли се там за твоите деца!

Петербург

Написано след поклонението на гроба на императора Александра II в царската усипалница в Петропавловската крепост. По него време (1888 г.), както е известно, връзките между България и Русия бяха съвсем прекъснати и ненавистта против Русия бе достигнала дотам, щото самото споменуване името на Александра II се считаше за престъпление. Тия стихове бяха изблик на тежкото чувство, което изпитвах, като българин и славянин, макар че в действителност аз много обобщавах тогава горнята ненавист, настроение впрочем преходно, създадено от временни политически недоразумения с Русия.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Преслав Марков

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8490>]